

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Aprilis' 29dikén, 1825.

Spanyol Ország.

Strasburgban Apr. 17d. következő telegraphusi hivatalos jelentés ragasztatott - ki, melly Párizsból Apr. 16d. érkezett: „A' belső Miniszter a' polgári és hadi tiszti-hivatalokhoz Strasburgba. Pamplona szorosán körül vétetett. A' Fő Hadiszállás Apr. 14d. Villafrancában volt. Apr. 17d. Vittoriában leszen 's ugyan az nap mind a' két Ármada - test az Ebrohoz érkezik. Hason párban kiadathatik: Cornilleau, a' Telegraphus' Directora. Kiragasztása megengedtetik: Pothier, a' Praefectura' megbízott Tanácsosa.“

A' Moniteur ugyancsak egy hivatalos jelentést közöl Apr. 15d., melly Bayonéból Apr. 14d. jött 's foglalatja ide meggyen - ki: „Az Angoulemi Herczeg frissen egységben van. Hadi munkálódásaink kívánságunk szerint folynak.“

A' most említett Ujság közli még a' következőket is: Egy levél, mellyet Apr. 10dikéről vettünk Tolosából egy hitelen személytől, ezeket foglalja magába: „Ma reggel indultam - el a' Junta' tagjaival Tolosába, hova az Angoulemi Herczeg hólnap érkezik-meg. Ő kir. Hercegsége ma Ernaninban hál. Midőn ezen falun keresztül jöttünk, minden ház fejér zászlóval díszlett, 's általjában mindenütt javalló felkiáltással fogadtaitunk. Tolosában köszöntésére jövének a' Juntnak a' tiszti - hivatalok és lakosok, 's szállásainkra kísérének bennünket így kiáltozván-fel: „Éljen Ferdinánd! Éljen a' Vallás! Eljen Francia Ország' Királya!“

A' Journal des Debats ezt a' tudósítást közli Apr. 14d. a' francia Armadáról: „A' Generális Bourke vezérlése alatt lévő seregek elfoglalák a' Sz. Sebestyén fedező tetőket. A' kir. Herczeg Tolosában hált Apr. 11dikén. Az első Armada test' Előljáró - serege, Generális Vallin vezérlése alatt Apr. 11d. Villa - Realban volt, melly Vittoriához két napi járás. Marschal Oudinot Villafrancát elfoglala. A' második Armada-test Tolosa és Oyarzun között van. A' kir. Gárda' segíti az Armada mozgásait. Ő kir. Hercegsége frissen van.“

Egy Parizsi levél így szól: „A' mint látszik, a' Pamplonai és Sz. Sebestyéni nevezetes határszéli erősségek minden ostrom nélkül feladják magokat, 's Armadánknek majd bástya gyanánt szolgálhatnak. Herczeg Hohenlohe ment Pamplona felé; serege Francziákból 's két osztály spanyol Royalistákból áll. — Ma olly hír szárnyalt, hogy Saragossa körül egy spanyol Armada vonul-össze, mellynek Fő-vezérségét Generális Ballesteros veszi - által, 's a' Valenciai Royalisták' zabolázását Generális Minara bízza.“

Madridből Apr. 2d. indult tudósítások szerint, a' Király és felséges családja Mártz. 28d. Levisoba érkeztek. A' csalnem 60 Deputatusokról, kik Mártz. 23d. indultak - el Sevilla felé, még semmi tudósítás nem jött, melly miatt hozzájuk tartozójik nyughatatlankodnak. Annival is inkább pedig, mivel azt hírfelek, hogy Arguelles 's egy Tiszti-társa a' Royalisták' kezére kerültek. Az igaz,

minden Arragoniaiak, kik a' Báró d'Eroles' seregénél voltak, a' keleti Pyrenaeumokról Toulousebe küldetnek.

Nagy Britannia és Irlandia.

Az Apr. 14d. mind a' két Parlamentumi háznaknak eleikbe terjesztett diplomaticai levelezések, Herczeg Wellingtonnak Párizsból a' m. eszt. Sept. 21d. írt hivatalos levelén kezdve, Canning Urnak f. eszt. Mártz. 31d. Stuart Urhoz írt hivatalos leveléig, összeséggel 57 Szám, ezek töltik-el, a' f. h. 15d. költ Times nevű Ujságnak 13 1/3 nagy hasáb oldalait, melly egy egész árkussal nevelte alkori Levelét.

Az említett napon tartott üléseknek foglalátja rövideden ide megyen-ki:

Elébe terjesztvén Gróf Liverpool a' Felső-háznak az említett Státus-írásokat, előadta ígérete szerint röviden az azokkal egybefüggő meglett dolgokat, 's mind azon indító-okokat, mellyek a' britannia Igazgatást, Francia és Spanyol Országokra nézve kormányozák. Felfejtegette mind azon okokat, mellyek az Igazgatást arra bírták, hogy a' két hadviselő Hatalmasságok között szoros Neutralitást tartott. Megezáfolta az abbeli ellenvetéseket, hogy Angliának is hadba kell keveredni, ha Francia Ország boldogul plánumában, ha t. i. Spanyol Országot megvévén, Portugalliát is megtámadja, 's ekkor Anglia sokkal kedvetlenebb helyzetetésben leszen, mintha most segitené a' Spanyolokat. „Nem vizsgálván itten, mennyiben igaz vagy nem igaz ezen ellenvetés“ mond Lord Liverpool, „elég annyit mondanunk, hogy reánk nézve mindenkor a' legjobb, ha hadhoz nem kezdünk. Mikor nagy veszedelmet hárihatunk-el az által, hogy most a' kicsinyt szenvedjük, igen illendő ezen kissébb veszedelemnek tennünk ki ma-

gunkat, hogy a' nagyobbat elkerülhesük; 's ez már az a' systema, mellyet az erő egyirányúsága' megtarthatása végett követünk.“ Előterjesztését annak jelentésével végzé a' Lord, hogy javallására semmi szükség. Minden írasok előtte vannak ugyan is a' Háznak; 's van ideje, hogy rólok ítéletet hozzon, 's a' mint a' Lord reményli, megismeri majd a' Ház, hogy Ő Felségének Igazgatása, Francia és Spanyol Országok, 's mindenek felett Nagy Britannia 's annak jobbagyai iránt, minden köteleességeit betöltötte.

Grey és King Lordok némelly futó észrevetéseket tettek, mellyekben ócsárolták a' Minisztereknek azon határozatlanságát és habozását, mellyek a' Gróf beszédéből kitetszenek, és a' mellyek éppen nem mutatják hogy az anglus nép hasznáival és kívanságaival egyező Politicát követtek volna.

Az Alsó-házban rendkívül hosszú beszédet tartott Canning Úr az írasok' előterjesztésekor, 's mind azon okokat, mellyek háborúra szolgáltathattak alkalmatosságot, a' köveikozendő állításba húzta-egybe, hogy t. i. Francia Ország arról panaszkodik, hogy a' spanyol Constitutio, Országá' nyugodalmát veszedelmezteti; Spanyol Ország ellenben arról, hogy az ügy nevezett francia vizsgálódó-Ármada szülte és segéllette-elő a' Spanyol Országbeli lázadásokat. Azért is a' békesség' fentarthatására nézve, szükségképen a' kívántatott volna meg, hogy vagy Spanyol Ország változtassa Constitutióját, vagy Francia Ország vonja-vissza Ármadáját. A' nélkül hogy ezenel egyik vagy másik fél' magaviselete felől kimondaná ítéletét, a' Háza bizza annak megvizsgálását, volt e igazsága az anglus Igazgatásnak abban, hogy az ellenségeskedések kiütésének meggátolhatása végett, minden módokat elkövetett.

Az Alsó-házban heves vitatások folytak Apr. 15d. azon tárgy felett, mely szerint a' Lord-Lieutenantnak a' Dublini játékszínben lett megtámadtatása iránt Irlandiában törvényes lépések tételnek.

Az ügy nevezett „Londoni hid“ mely a' Tamesisen lévő kő hidak között legrégibb, lerontatik 's szebben és alkalmatossabban építetik újra-fel. Ezen hid' építetése iránt 52 plánum adatott-bé az Építetű-Biztossághoz, mellynek ítélete szerint háromnak a' szerzői nyertek jutalmat; az első 250, a' második 150, a' harmadik 100 font Sterlinget. Ezenkívül meg is vendégelte a' Biztosság, a' kiket jutalmakra érdemesített. Az építést az első, igen mesteri plánum szerint 308,000 font Sterlingben vállalta-fel egy építőmester, melly annyival örömeztőbb elfogadható, minthogy csak könnyeden számozva is, kétannyira tette az árát a' Biztosság.

Marquis Duero, Herceg Wellington' legidősb' fija, zászlótartói tisztséget kapott a' 81d. Regimentben.

Portugallia.

Francia Ujságok jelentik Lisbonából Mártz. 31dikéről: „A' Portugalliai Cortesek, megrémülvén Gróf Amarantének előmenetelén, meghatározták hogy a' Királyt Tavirába vigyék Algarbiában, 's onnan Madeirába szállítsák-által hajtson.“

A' Jó-reménység fokáról jött hírek szerint Afrika' keleti partján, a' Mosambiquei lakosok, a' Portugalliai portékák' lerakó helyein és az őrizet-seregen erőt akartak venni. De a' Cygnet nevű ánglus Korvet meggátolta az egész plánumot, melly oda volt irányozva, hogy a' Portugalliaiak tökéletesen kiűzöttessenek.

Francia Ország.

Apr. 14d. egy, mind a' két Kyma-

rak által elfogadtatott királyi határozást közöl a' Moniteur, mellynél fogva azon Al-tisztek és Közemberek, kiknek valóságos szolgálójok' ideje, 1822nek a' végével eltölt, az 1818 Mártz. 10diki törvény szerint, a' had' esetében, ismét hadi szolgálatba vétethessenek mint Veteránusok benn az Országban, sőt Departementjeiknek hadi osztályán kívül is használhatnának. — Egy másik királyi határozás szerint, ezen Al-tisztek és Közemberek mint Veteránusok a' gyalog Regimentek Reserváji között osztatnak-fel. Minden előléptetésekre 's jutalmakra számot tarthatnak, 's a' kik közülök új Capitulatióra ismét hadi szolgálatot vállaltak, előbbeni rangjok 's jussaik meggyatnak. Magok helyett, valamint más katonák, törvényes úton módon más állíthatnak. Azon Al-tisztek és közemberek is, kiknek szolgálójok' ideje 1822 Dec. után telt-ki, hasonlóképen szolgálni tartoznak abban a' hadi osztályban, mellyben laknak. Azon újra meghívott Veteránusok, kik a' hívásnak nem engedelmeskédnek, a' törvénynek értelme szerint, szökevényeknek tartatnak 's a' szerint büntettetnek.

Apr. 15d. egy az előtt való napi királyi határozást közöl a' Moniteur, mely szerint Vicomte Digeon Státus-miniszterré 's a' titkos Tanács' tagjává nevezetik.

A' Hadi-miniszter Marschal Victor megérkezett Párizsba.

Az Angoulemi Herrzegné Apr. 6d. Bordeauxba érkezett, a' legnagyobb entusiasmussal fogadtatott.

A' Moniteur egy hosszúsas czikkelyt közöl Apr. 16dikán, mellyben a' Spanyolok ellen indított háborút mentegeti. Azon istentelen eszközöknek bébizonyítására, mellyeket a' pártos felekezet elővett, két Actát is mellékel a' Moniteur említett leveléhez, mellyek egy Perpig-

nan körül a' határszélen Policzaj által elfogatott 's most már tömlőczben ülő. cembernél találtattak. Az elsőnek felírása ez: A' franczia Armadához; költ a' Pyrenaemi szabad emberek' nagy Fő Hadiszállásán. Végül ezen szavakkal rekesztetik az írás: Eljen: a' szabadság! Eljen II Napoleon! Eljenek a' vitéz emberek! A' második illy czímet visel: A' franczia Nemzethez intézett Manifestum; aláírása ez: „II Napoleon Kegenségi Tanácsa' Tagjai.“ Ezen nyomtatványok mellett azon jegyzés volt kézírásban, hogy az ellenségeskedések' elkezdése előtt, nem kell a' két Actát közönségesse tenni, 's akkor az aláírók' nevei is tudva lesznek. Hanem a' titkos társaságoknak még is tudokra lehet adni a' dolgot, hogy belső Franciaországban a' szerint munkálódhassanak.

A' feljebb említett mentő-cikkelynek summája ide megyen ki: „A' spanyol hadat illető dolgok a' szerint mentek, a' mint Igazgatásunk' formája és lelke azoknak újokat kijelelék. A' spanyol háború korántsem megtámadás, hanem egyedül a' Legitimitas' védelme, 's távol lévén mi igazságos Szövetségesünk' megtámadásától, csupán függetlenségünket akarjuk az azt fényezető ellenség ellen megállapítani. Mielta a' spanyol Revolutio elkezdődött, mindég ellenségeskedésben van az Francia Országgal. Spanyolországban ütött ki a' Revolutio, hogy utóbb reánk is kiterjedhessen. A' hűségtelenség', csalárdság' és gyűlölség' systemája mintegy ostrommal veve bennünket körül, 's akár mibe kerüljön, tőle meg kelle szabadulnunk. Nem az Ország foglalás, sem azon oktan planum, melly szerint egy Népet törvényeitől megfoszszunk, nem ezek hagyaták velünk el határainkat. Politicai életünkről való gondoskodás, a' törvényes Monarchiának megtartása, egy szóval a' szükségesség

és az igazság indúltak meg seregeinkel. (Előadván itten a' Moniteur hogy a' Leon szigeteheli lázzadás, minden Népeknek Revolutio jeléül szolgált, 's az szülte a' Nápolyi és Turini történeteket is, inígy folytatja okoskodását.) A' Barcelonai sárga hideglelés miatt felállított egésség tárgyazó Kordonunk, éppen nem botránkoztatata Spanyol Országot. De Spanyol Ország kebelébe fogadta akkor tájban az Országunkbeli Státus-bántókat. 'S ekkor mindenek komolyabb characterben állanak-elő. A' spanyol Factio olly cikkelyeket és énekeket nyomtatattott-bé az ánglus Ujság-levelekbe, mellyek a' franczia Házat sértegeték. Azon cikkelyekben és énekekben lázzadásra indítottak seregeink a' spanyol Revolutio' nevében. Ezen Revolutio' Ágensei olly lázzasztókkal egyesültek Párizsban, kiket az Igazgatás vigyázat alatt tartott.“ (A' többi következik.)

P r u s z s z i a.

Königsbergben f. eszt. Mártz. 27d. szélütésben megholt Professor Baczkó Lajos Úr. 17. esztendő's korában meghimlőzván, elveszté egyik szemét, négy esztendő múlva a' másikat is, 's így teljesen megfosztatván szemé' világától, egyedül barátjainak előtte való olvasásaik által formálá magát a' tudományokban. Minkutanna Pruszszia' történeteit hat darabban kiadta volna, Professorrá leve a' Pattantyús-Iskolában 's onnan később az az új Brigada-Iskolába tétetett-által. A' holdogult tudós férjfiú magyar eredetű volt: mint neve is mutatja, atyja, az első Siléziai had' végével, a' Nagy Frídrikhez vonszó indulatjából lépett a' pruszazus fekete Huszár-Regementbe.

Újabb Tudósítások.

A' Journal des Débats, egy a' Tolo-sai Fő Hadiszálláson Apr. 13d. költ magános levél kivonását közli Apr. 18dikan a' következőkben:

„Marschal Oudinotnak egy Adjután-
sa azon hírrel érkezett ide ma reggel,
hogy Generális Quesada bément Bilbaó-
ba. Ez a' hely nevezetes, minthogy Ba-
yonnéból a' tengeren való közösülést kön-
nyíti. Alkalmasint francia seregek szál-
lítottatnak belé.“

„Ügy hiszem, hogy a' Generális Mo-
litor osztálya legelőbb egybevág az el-
lenséggel, mert a' mint látszik, Generá-
lis Ballesteros az Ebro felől Navarrát
akarja fedezni 12 — 15,000 emberével;
de ha egyszer vissza talál veretni, ne-
hezen állhat többé helyt.“

„Legújabb tudósítások szeriut a' Mi-
randa de Ebroi hídat (Ó-Castilia' szélén)
Generális Abisbal elhányatá. Azonban
nem lehet hinni, hogy az Ebrón való ál-
talmenetelnek igazán ellenszegézné ma-
gát az ellenség.“

„Míg Vittoriában tartózkodik Áрма-
dánk, addig a' belsőbb részekben kifej-
tődhetnek a' dolgok, 's Gen. Ballesteros
sorsa is eldül.“

„Valami 200 Constitútiósok, kik ezen
tájékon voltak, Quetariába, egy tenger-
parti erősségbe vonultak - vissza; egy
Batalion ellenek ment.

„A' kir. Herceg Apr. 15d. Villa-Re-
álba, más nap Mondragonba, 17d. Vit-
toriába megyen. A' Junta, 's polgári
Biztos Martignac Apr. 15d. indulnak in-
nen 's más nap Vittoriába lesznek. A'
menő félben lévő Fő Hadiszállás helyé-
be holnap két lovas Regement és négy
Garda Batalion jön. Gen. Bourmont már
ma meg is érkezett.“

„A' Generálissimus Herceg megmus-
trálta a' Molitor osztályát, 's holnap ez
az egész sereg elindul a' Navarrai Expe-
ditióra.“

*Apr. 28d. a' Státus-papirosai
nak közép-árrok:*

Státus Kötelező levele 5 pCtimal Conv. P. 81 1/2;

Ugyan az 2 1/2 pCtimal 40 1/16; Sorzavonásos Kő-
ltsön 1820-tól 100f. C. P. — ; Ugyan az 1821-ről 100f.
C. P. 97 1/3; Bizonyítás 1821d. Kőltsönről 100ftért C. P.
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtimal 36 1/2;
100for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban, a Bank-Actia
887 for. C. P.

Magyar Ország.

Varbón Ns. Nódrád Vármegyében
Apr. 15d. megholt Szent-Iványi Szent-
Iványi Ferencz Úr Ó. Excja, Sz. István
Apostoli Király Rendének Nagy-keresz-
tes Vitéze, Ó Cs. Kir. Felsőségének belső
titkos Tanácsosa és T. Ns. Sáros Várme-
gye' Fő-Ispánja, életének 92d. esztende-
jében. Született a' megboldogult Sz. Iván-
nyon Ns. Liptó Vármegyében, őseinek
örökös jószágában 1731d. esztendőben
Jún. 6dikán. Hivatalos pályáját kezdette
Ns. Nógrád Vármegyében, mint becsü-
letbeli Al-Jegyző, folytatta mint Fő-
Jegyző 's Al-Ispán a' tisztelt Megyében
olly nevezetes érdemeikkel, hogy onnan
a' Tek. Királyi Tablához Itéltő-mester-
nek nevezetett. Itten fáradhatatlan mun-
kássága által annyira halmozta érdemeit,
hogy a' kegyelmes Fejedelem megjutal-
mazni kívánván, a' Felső Magyar Udvari
Cancellária Referendariusának; idővel
Nemes Sáros Vármegye Fő-Ispánjának;
utóbb Fő Tárnok-mesternek, 's végre
Ország-Birájának és Sz. István Ap. Ki-
rály Rendé Nagy-keresztes Vitézének ki-
nevezni méltónak ítélte. Gyenge egés-
sége miatt, ez előtt majd húsz esztendő-
vel, nyugodalomra lépett. Ember társai
iránt való egyenessége, a' társalkodás-
ban nyájassága, az alacsonyabb sorsúak-
hoz példás leereszkedése, jobbagyaihoz
bizonyított szeretete 's atyáskodó ápolga-
tása voltak mindenkor tündöklő erköl-
csei. Fejedelmének és Hazájának bölcs
iránnyal eleget tenni, szakadatlan töre-
kedése volt. Minelutána ezen legyész és
jó atyát, hat magzati 24 unokája és 18

másod-unokáji tisztos öregségében gyönyörködteték, valamint nagy példájú és emlékezetes volt élete, úgy nagy lelket, megnyugovást és igaz keresztyéni felajánlást bizonyító lett esendes kimúlása. Méltó emlékezetben tartván Ns. Nógrád Vármegye, ön kebele ezen díszének nagy érdemeit, végső halotti pompáját egy szép tekintetű Deputatióval tisztelte meg. Melly számos és díszes Deputatiónak, több más nagyszámú úri Rendek kísérese, és a' mi leginkább szívet indító látás volt, seregenként nem Uroknak, hanem elvesztett kegyes jó atyjoknak végső tiszteletére talakodó számos, mind tulajdon jobbjáinak, 's több más vidéki szegényeknek zokogó sírás-i között, megoszlott testének parai, e' f. h. 19d. méltóságához illő tisztelettel a' Várközi sírboltba letétettek.

Pesten Apr. 20d. Mélt. Kelemési Melczér László Úr, Ó Cs. Kir. Felső-génék Udvari Tanácsosa, Arany-sarkantyús Vitéz és a' Fels. Septemviralis Táblának egyik Köz-Birája, szinte nyolcz hónapig tartott máj-betegeskedésben, teljes heresztyén készüllettel érdemes életének 69d. esztendejében meghalt. Hídeg tetemei Sajó-Örösre Ns. Borsod Vármegyében, Nemzetsége' temelkező-helyére vitettek. A' boldogult gyenge ifjúságától fogva a' köz hivatalokra szentelé magát, mellyekben mint Borsod Vármegyei Notárius, Ország-gyűlési Követ, Al-Ispán, Ítélo-mester és a' Fő Törvényszék Birája 49 esztendőt töltött. Háassága, mellyben Szék helyi Gróf Mairáth Mária Asszonnal 36 boldog esztendőt töltött 's a' Hazának lelkes hat férjfi és két leány magzatokat nevelt, egy volt a' legjobb és legszerencsésebb háasságok közzül. A' boldogult minden-

kor istenfelő, kegyes és igazság-szerető férjfiú volt, 's hivatalaiban olly fáradhatatlan munkásságú, hogy jeles érdemeit, mint gyermekeinek is szép örökségét, elenyészhetetlen jó hír követi.

Ekelen a' Csaló-közben, Romáromhoz két órányira Apr. 14d. déli 11 óra tájban tűz támadt, 's a' nagy szél miatt annvira erőt vett, hogy egy óra alatt (hét kis ház 's a' cseréppel fedett reformatum Templomon kívül) az egész nevezetes helység porig égett. Szint' illy szerencsétlenség érte Ekel 1819ben is, a' mikor alig maradt meg harmada a' falunak. A' magok hibája nélkül megkárosodott lakosok, a' hazafiak könnyörülteességéhez folyamodnak segedelemért.

Bazin sz. kir. Városában is tűz ütölké magát Apr. 15d. estveli 9 és 10 óra között, 's 30 ház leve prédájává.

~~~~~

H í r a d á s.

Mélt. Özvegy Gróf Andrásy Istvanné Ó Exja és Fija Mélt. Gróf Andrásy György Ó Nga Monoki Uradalmok Inspectorának Jelentésére köz hírré bossátatik, hogy e' folyó eszt. Mártz. 21d. Monokon T. N. Zemplény Vármegyében 24 Darab eredeti Erdélyi Anya Kanczák, az alattok lévő Csikókkal egyetemben, a' többet-ígérés útján el fognak adadni.

A' Kanczák különböző szőrűek, u. m. sárgák, fakók, szürkek és feketék, 's a' megjelenők' kívánságokhoz képest, akár altaljában, akár darab számra fognak kótyavetyéltetni.

A' korokat és származásokat előmutató Lajstromot, a' helybeli Inspectoralis Cancellariában mindenkor meg lehet tekinteni.